Úvod

- Definice (Mitchell 1997): Program se zlepšuje s časem, který řeší danou úlohu.
- Úloha (Task T)
  - o Klasifikace rozdělení vstupů do tříd
    - Každému vstupu přiřadíme celé číslo -> přímo ho klasifikujeme
    - Nebo také můžeme vrátit celé rozložení pravděpodobnosti
  - Regrese výstupem je číslo
    - Každému vstupu přiřadíme reálné číslo
- Míra (Mesuare M)
  - U klasifikace jednoduše úspešnost
- Zkušenost (Experiance E)
  - o S učitelem (supervised) porovnávám výsledek programu se správnými výsledky
  - Bez učitele (unsupervised)
  - Zpětnovazební učení dostanu zpětnou vazbu na výsledek
- Data generating distribution
  - o Zdroj dat, na kterých se chceme učit, se správným ohodnocením
- Optimalizace -> snažím se na známých datech o co nejmenší chybu
- Strojové učení -> snažím se o co nejmenší chybu na neznámých datech

Značení

- a, a, A, A ~ skalár, vektor, matice, tenzor
- a, a, A ~ náhodný skalár, vektor, matice
- Derivace, parciální derivace, gradient
- Trénovací množina X^{N*D} , kde N je počet vzorků a D je počet featur
- Target množina t^N , kde t_i je buď reálné číslo (regrese) nebo celé číslo z intervalu (u klasifikace)

Lineární regrese

- https://scikit-learn.org/stable/modules/generated/sklearn.linear_model.LinearRegression.ht
   ml
- Nejjednodušší lineární model
- $y(x, w, b) = x^T w + b$
- Y=Xw kde $w=(w_1,w_2,\ldots,b)$, tedy bias dám nakonec vektoru vah, abych s ním nemusel pracovat zvlášť
- Chci postupně upravovat váhy tak, abych minimalizoval chybu
- ullet Použiji funkci MSE pro vyjádření chyby $MSE(w)=rac{1}{2}\sum_i^N(x_i^Tw-t_i)^2=rac{1}{2}||Xw-t||^2$
  - Správně je to 1/N, ale protože monotonie, tak tam dám 1/2, aby se mi to zkrátilo, až to budu derivovat
- Existuje explicitní řešení pro minimalizace MSE (což je dost neobvyklé)
  - ullet Pro nalezení minimální chyby chceme, aby $oldsymbol{
    abla} MSE(w) = 0$, tedy minimalizuji podle w
  - $\circ \quad rac{\partial}{\partial w_i} rac{1}{2} \sum_i^N (x_i^T w t_i)^2 = rac{1}{2} \sum_i^N 2(x_i^T w t_i) x_{ij} = \sum_i^N (x_i^T w t_i) x_{ij} = 0$

- $\circ X^T(Xw-t)=0$
- o Řešení metodou nejmenších čtverců $w = (X^TX)^{-1}X^Tt$
- o Předpokládá, že matice X^TX je regulární. Pokud by byla singulární, je nutno použít SVD
- Overfitting malá chyba na testovacích datech, ale velká chyba na trénovacích datech
- Underfitting velká chyba všude
- Pokud mám jen jednu vstupní featuru, můžu na ní udělat nějaké nelineární operace (mocnění) a tím vytvořit více featur (tzv. polynomial features)
- Naopak pokud mám vstupní featuru, která mi reprezentuje den v týdnu, je vhodné ji převést do one-hot

Algoritmus

- Vstup: X^{N*D} , t^N
- Výstup: w^{D+1} , +1 je za bias
- Kroky:
  - $w = (X^T X)^{-1} X^T t$

Regularizace

- Obecně jde o jakoukoliv úpravu modelu (nejen lineární regrese), jejímž cílem je snížení chyby
- Například omezení kapacity modelu (zabraňuje overfittingu)

L2 regularizace

- ullet Snaží se, aby w byly co nejmenší
- Neaplikuje se na bias, musím ho tedy uvažovat zvlášť
  - Pak je invariantní vůči tomu, když např. ke všem vstupům přičtu konstantu
- $MSE(w) = \frac{1}{2} \sum_{i}^{N} (x_{i}^{T}w t_{i})^{2} + \frac{\lambda}{2} \|w\|^{2} = \frac{1}{2} ||Xw t||^{2} + \frac{\lambda}{2} \|w\|^{2}$
- Explicitní se pak liší jen přičtením jednotkové matice
  - $\circ w = (X^TX + \lambda I)^{-1}X^Tt$
  - $\circ \;\;$ Mimochodem, matice $(X^TX+\lambda I)$ pro $\lambda>0$ je vždy regulární

Hyperparametry

- Jde o hodnoty, které nejsou součástí vstupních dat, ale upravují chování modelu
- Právě například regularizační parametr λ , stupeň polynomial features atd...

SGD

Náhodné veličny

- **Střední hodnota** (expectantion) funkce f(x) je v podstatě vážený průměr
  - o $\; \mathbb{E}_{x \sim P}[f(x)] = \sum_x P(x) f(x)$, kde P(x) je pravděpodobnostní rozložení
- Rozptyl (variance) udává, jak se průměrně hodnoty liší od průměru
  - $\circ \ Var(f(x)) = \mathbb{E}[(f(x) \mathbb{E}[f(x)])^2]$
- Bias (jiný bias, než ten, který se přičítá v LR)
  - $\circ$ Máme **estimator** (odhadce), pak $bias = \mathbb{E}[estimate] true \ estimated \ value$
  - $\circ$ Pokud je bias = 0 je estimator **unbiased**, jinak **biased**

Gradient descent

- Obecná metoda pro hledání "minim" funkcí
- $w \leftarrow w \alpha \nabla_w E(w)$, kde α je tzv. **learing rate** (další hyperparametr) a E(w) je obecně chybová funkce
- Definuji $oldsymbol{
  abla}_w E(w) = oldsymbol{
  abla}_w \mathbb{E}_{(x,t)}[L(y(x,t),t)]$
- · Standart gradient descent
  - o K výpočtu využiju všechna vstupní data, pak dostanu $oldsymbol{
    abla}_w E(w)$ přesně
- Stochastic gradient descent
  - o K výpočtu gradientu použiju náhodné vstupní dato, tedy
  - ullet $oldsymbol{
    abla}_w \mathbb{E}(w) pprox oldsymbol{
    abla}_w L(y(x,w),t)$ pro náhodně vybrané (x,t)
- Minibatch SGD
  - o K výpočtu gradientu použiju několik (batch) náhodně vybraných dat
  - $ullet oldsymbol{
    abla}_w \mathbb{E}(w) pprox rac{1}{B} \sum_i^B oldsymbol{
    abla}_w L(y(x_i,w),t_i)$
- Řešení bude konvergovat k optimu za těchto podmínek
  - $\circ~$ Chybová funkce L(y(x,w),t) je **konvexní** a **spojitá**
  - Posloupnost learning rates $(\alpha_i)_i$ splňuje:
    - $lacksquare orall i: lpha_i > 0$, $\sum_i lpha_i = \infty$, $\sum_i lpha_i^2 < \infty$, tedy $lpha_i o 0$
  - $\circ$ Pokud by byla L nekonvexní, konverguje SGD pouze do lokálního minima

SGD pro lineární regresi

- https://scikit-learn.org/stable/modules/generated/sklearn.linear-model.SGDRegressor.html
- ullet Pro standartní GD: $E(w) = \mathbb{E}_{(x,t)}[rac{1}{2}(x^Tw-t)^2] + rac{\lambda}{2} \, ||\, w\, ||^2$
- ullet Pro Minibatch SGD: $E(w) = rac{1}{b} \sum_i^b rac{1}{2} (x_i^T w t_i)^2 + rac{\lambda}{2} \, ||\, w \, ||^2$
  - $ullet oldsymbol{
    abla}_w E(w) = rac{1}{b} \sum_i^b ((x_i^T w t_i) x_i) + \lambda w$

Algoritmus

- ullet Vstup: X^{N*D}, t^N , $lpha \in \mathbb{R}^+, \lambda \in \mathbb{R}$
- Výstup: w^D , které minimalizují MSE (doufejme)
- Kroky:
  - $\circ w \leftarrow 0$
  - Dokud jsem nezkonvergoval
    - lacktriangle Vyberu náhodně minibatch z dat velikosti b
    - $lacksquare w \leftarrow w lpha oldsymbol{
      abla}_w E(w)$, kde $oldsymbol{
      abla}_w E(w) = rac{1}{b} \sum_i^b ((x_i^T w t_i) x_i) + \lambda w$

Cross-validace

- https://scikit-learn.org/stable/modules/generated/sklearn.model-selection.GridSearchCV.ht ml
- Pro vhodné nastavení hyperparametrů, preprocessing nebo výběr modelu potřebuji průběžně ověřovat, jak je můj model dobrý na datech, která nezná
- Také chci trénovat vždy na trochu jiných datech, aby byl model "objektivnější"
- K tomu použiju tzv. k-fold cross validation, kdy si trénovací množinu rozsekám na k částí
- Na k-1 částech natrénuji model s nějakým nastavením a na té poslední udělám validaci (tj. predikci)

Klasifikace

Perceptron

- Klasifikace do dvou tříd
- Accuracy (přesnost) budeme měřit jako poměr správně/špatně klasifikovaných vzorků
- Pro převedení lineární regrese na binární klasifikaci se určí treshold, který odděluje dvě třídy (obvykle 0)
- Předpokládáme, že data jsou lineárně separabilní (pokud ne, nebude existovat vhodný
- Vektor w je kolmý na dělící nadrovinu (protože pro dva body na ní platí $(x_1 x_2)^T w = 0$)
- Vzdálenost vzorku x od dělící nadroviny
  - Buď $x_{\perp}$ projekcí na nadrovinu

  - $\begin{array}{ll} \circ \ \ \text{Pak} \ x = x_\perp + \frac{rw}{\mid\mid w\mid\mid} \\ \circ \ \ \text{Tedy} \ r = \frac{x^Tw}{\mid\mid w\mid\mid} = \frac{y(x)}{\mid\mid w\mid\mid} \end{array}$
- Nevýhoda: najde nějakou dělící přímku, tedy muže být "blízko" jedné množiny a "daleko" od druhé

Algoritmus

- Vstup: X^{N*D} , $t \in -1$; 1^N , kde X isou lineárně separabilní
- Výstup: w^D , že $t_i x_i w > 0$ (resp. $sign(x_i^T w) = t_i$)
- Kroky:
  - $\circ w \leftarrow 0$
  - o Dokud nejsou všechny vzorky správně klasifikované
    - Pokud $t_i x_i^T w \leq 0$
      - $w \leftarrow w + t_i x_i$
- Vlastně jde o online GD algoritmus, kde chybová funkce je $L(y(x, w), t) = ReLU(-tx^Tw) = max(0, -tx^Tw)$
  - o Není nutno používat learing rate, neboť násobení vah konstantou nezmění predikce
- Algoritmus konverguje, tedy pro lineárně separabilní data vždy najde dělící přímku

Logistická regrese

Distribuce

Bernouliho distribuce

- $x \in \{0,1\}, \phi \in (0,1)$
- $P(x) = \phi^x (1-\phi)^x$ ... tj. buď ϕ nebo $(1-\phi)$

Kategorická distribuce

- $x \in \{0,1\}^k, p \in (0,1)^k, \sum_i^k p_i = 1$ $P(x) = \prod_i^k p_i^{x_i}$

Normální distribuce

- Suma náhodných pokusů s konečným rozptylem k ním konverguje
- Jde o distribuci s maximální entropií

Entropie

- Surprise, Self-information (míra překvapení)
  - o Pro jisté jevy (Pr=1) je nulová
  - Roste pro méně pravděpodobné jevy
  - Pro nezávislé jevy musí být aditivní (tj. když mě překvapí dvě věci, tak se překvapení sečtou)
  - $\circ \ I(x) = -\log P(x) = \log \frac{1}{P(x)}$
- Entropie je pak střední hodnota překvapení v celém rozložení (distribuci)
  - $\bullet \ \ H(P) = \mathbb{E}_{x \sim P}[I(x)] = -\mathbb{E}_{X \sim P}[\log P(x)]$
  - $\circ H(P) = -\sum_{x} P(x) \log P(x)$
  - Motivace
    - Chci posílat zprávy kanálem, kudy chodí 0,1
    - Mám pravděpodobnosti jednotlivých znaků a místo, které zabírají
    - $\blacksquare$ Pak průměrný počet bitů na znak je $\sum_x P(x)S(x)$, kde P je pravděpodobnost a S je velikost
    - Tedy entropie mi říká, kolik bitů potřebuji, abych mohl reprezentovat výsledek náhodného pokusu (nejen to, platí pro log₂)
      - Je to střední hodnota "self-information"
- Corss-Entropie
  - $\circ$ Mám dvě distribuce, P,Q
    - lacktriangle K motivační příkladu: znaky mi chodí z P, ale kód jsem postavil na znacích z Q
  - $\circ H(P,Q) = -\mathbb{E}_{X\sim P}[\log Q(x)]$
- Gibbsova nerovnost
  - $\circ H(P,Q) \geq H(P)$
  - $\circ H(P,Q) = H(P) \iff P = Q$
  - $\circ \,\,$ ... vypadá to skoro jako metrika, ale není to metrika, protože obecně neplatí H(P,Q)=H(Q,P)
- Pro kategorickou distribuci o n prvcích platí $H(P) = \log n$ (u motivačního příkladu bych každému prvku přiřadil sekvenci o $\log n$ bitech)
- K čemu to a co chceme?
  - $\circ$ Máme definovanou cross-entropii H(P,Q)
  - o Klasifikační model vrátí distribuci ... a já chci, aby se co nejvíc blížila distribuci v datech
  - o Takže chci spočítat cross-entropy (nejlépe spojitá funkce, kterou pak zderivuji)
- Obecně je rozložení s **největší entropií** to nejobecnější → a to je právě normální rozložení

KL divergence

- $D_{KL}(P||Q) = H(P,Q) H(P) = \mathbb{E}_{x \sim P}[\log P(x) \log Q(x)]$
- Budeme na ní měřit, jak je distribuce Q daleko od $P\dots$ tedy jak moc jsem k ním blízko
- Nenulová
- Nesymetrická, protože $H(P,Q) \neq H(Q,P)$

- o Záleží, přes co kterou distribuci se počítá střední hodnota
- $\circ$ V praxi pak P budou data a Q predikce
  - → chceme, aby se predikce s daty shodovala tam, kde data máme … nezajímá nás, co predikce predikuje tam, kde data nemáme

MLE

- Maximum likelihood estimation
- ullet Empirické rozložení dat z množiny $X=\{x_1,\ldots x_N\}$ je $\hat{p}_{data}(x)=rac{|\{i:x_i=x\}|}{N}$
- **Likelihood** je pak $L(w)=p_{model}(X,w)=\prod_i^N p_{model}(x_i,w)$, kde $p_{model}(x,w)$ je množina různých rozložení
  - Zafixoval jsem x to je trénovací množina
  - Nabývá hodnoty z <0,1> (to je likelihood)
- Maximum likelihood estimation pro w je pak
  - o $w_{MLE} = rg \max_w p_{model}(X,w) = \max_w \prod_i^N p_{model}(x_i,w)$ (je to součin pravděpodobností, protože data jsou nezávislá)
  - $\circ \ \ w_{MLE} = rg \min_{w} \sum_{i}^{N} \log p_{model}(x_i, w) o extstyle{ extstyle Negative Log Likelihood}$
  - $ullet w_{MLE} = rg \min_w \mathbb{E}_{x \in p_{data}} [-\log p_{model}(x_i, w)]$ (přidám si 1/N, minimum to neovlivní) ullet to je **cross-entropy**
  - $\circ w_{MLE} = \arg\min_{w} H(p_{data}(x), p_{model}(x, w)) (\pm H(p_{data}(x)))$
  - $w_{MLE} = \arg\min_{w} D_{KL}(p_{data}(x)||p_{model}(x,w))$ (navíc ještě $+H(p_{data}(x))$, ale to je konstanta, takže nemá na minimum vliv)
- MLE pak lze zobecnit pro případ, kdy sis pro dané x předpovídat t
  - $ullet w_{MLE} = rg \max_w p_{model}(t|X,w) = \max_w \prod_i^N p_{model}(t_i|x_i,w)$
  - $\circ \; w_{MLE} = rg \min_{w} \sum_{i}^{N} -\log p_{model}(t_i|x_i,w)$ ... NLL (negative log likelihood)
  - $\bullet \ \ w_{MLE} = \operatorname{arg\,min}_w H(\hat{p}_{data}, p_{model}(t|x, w))$
- MLE je konzistentní, tj. s rostoucím počtem dat konverguje ke skutečnému rozložení dat
- MLE má také nejmenší MSE

Binární klasifikace

- ullet Funkce **sigmoid** $\sigma(x)=rac{1}{1+e^{-x}}:\mathbb{R}
  ightarrow [0,1]$
  - o Chápeme ji jako pravděpodobnost pozitivního výsledku
  - Derivace sigmoid $\sigma'(x) = \sigma(x)(1 \sigma(x))$
- $P(C_1|x) = \sigma(x^Tw + b)$
- $P(C_0|x) = 1 P(C_1|x)$
- Pokud má platit $y(x,w)=P(C_1|x)=rac{1}{1+e^{\hat{y}(x,w)}}$, tak musí $\hat{y}(x,w)=\log\left(rac{P(C_1|x)}{1-P(C_1|x)}
  ight)=\log\left(rac{P(C_1|x)}{P(C_0|x)}
  ight)$
  - To se jmenuje logit ta část, která je parametr nelineární funkce (tj. lineární část modelu)
    - Co je logit? Logaritmus poměru pravděpodobnost. také inverz sigmoidu
- ullet Použiji chybovou funkci **NLL** $E(w) = rac{1}{N} \sum_i -\log{(p_{model}(C_{t_i}|x_i,w))}$
- Algoritmus opět používá SGD

Algoritmus

- Vstup: $X^{N \times D}, t \in \{0,1\}^N$, learing rate $lpha \in \mathbb{R}^+$
- Kroky
  - $\circ w \leftarrow 0$
  - Dokud jsem nezkonvergoval
    - $lacksquare g \leftarrow rac{1}{b} \sum_i^b oldsymbol{
      abla}_w \log\left(P(C_{t_i}|x_i,w)
      ight) = rac{1}{b} \sum_i^b ((x_i^Tw t_i)x_i)$

Odvození MSE z MLE

• Pokud náš model generuje normální rozložení, pak lze z ML odvodit MSE

Klasifikace do více tříd

- Klasifikátor se jmenuje multinomial logistic regression nebo maximum entropy classifier nebo softmax regression
- Místo do dvou chceme klasifikovat do K tříd
- Budeme generovat K výstupních parametrů, pro každý bude existovat sada vah → $W \in \mathbb{R}^{D imes K}$

$$\circ \ \hat{y}(x,W) = x^T W$$
 , tedy $\hat{y}(x,W)_i = x^T W_{*i}$

- Zobecním funkci sigmoid na softmax
  - $\circ \ softmax(z)_i = rac{e^{z_i}}{\sum_i e^{z_j}}$

$$P(C_i|x,W) = y(x,W)_i = softmax(\hat{y}(x,W))_i = softmax(x^TW) = rac{e^{(x^TW)_i}}{\sum_i e^{(x^TW)_j}}$$

- $\circ$ Kde $\hat{y}(x,W)_i = \log\left(P(C_i|x,W)\right) + c$
  - Na konstantě c nezáleží, protože ze softmaxu můžu vytknout $\frac{e^c}{e^c}=1$, tedy $softmax(z+c)_i = softmax(z)_i$

Algoritmus

- Vstup: $X^{N \times D}, t \in \{0, 1, \dots K-1\}^N$, learing rate $\alpha \in \mathbb{R}^+$
  - $\circ w$ reprezentuje jak matici vah W, tak eventuálně bias b
- Kroky
  - $\circ w \leftarrow 0$
  - Dokud isem nezkonvergoval
    - $\begin{array}{ll} \bullet & g \leftarrow \frac{1}{b} \sum_{i}^{b} \boldsymbol{\nabla}_{w} \log \left(P(C_{t_{i}} | x_{i}, w) \right) = \frac{1}{b} \sum_{i}^{b} ((x_{i}^{T}w 1_{t})x_{i}^{T}) \$ \\ \bullet & w \leftarrow w \alpha g \end{array}$

Regiony

• Všechny regiony tříd při klasifikaci do k-tříd jsou konvexní

F1-score

- accuracy = $\frac{TP+TN}{TP+TN+FP+FN}$
- precision $= \frac{TP}{TP+FP}$

• recall =
$$\frac{TP}{TP+FN}$$

• F1 =
$$\frac{2}{precision^{-1} + recall^{-1}} = \frac{TP + TP}{TP + FP + TP + FN}$$

- Také je nutné použít vhodný průměr
  - $\circ~$ Aritmetický $AM(p,r)=rac{p+r}{2}$
    - AM(100,1) = 50.5
  - $\circ~$ Geometrický $GM(p,r)=\sqrt{p*r}$
    - $AM(100,1) \approx 10$
  - $\circ$ Harmonický $HM(p,r)=rac{2}{rac{1}{p}+rac{1}{r}}$
    - $AM(100,1) \approx 2$
- ullet F1 skóre může být zobecněno na F_eta , kde recall je eta-krát důležitější než precision

$$\circ$$
  $F_{eta} = rac{1+eta^2}{precision^{-1}+eta^2*recall^{-1}}$

MLP

- Obecně reprezentuje lineární modely
- Multilayer perceptron (vícevrstvý perceptron)

Bez skryté vrstvy

- Mám D vstupních vrcholů pro featury
- Mám $\it K$ výstupních vrcholů (v případě regrese $\it K=1$, jinak počet tříd-1)
- Každý vstupní vrchol je propojený se všemi výstupními a hrany jsou ohodnoceny váhami
- ullet Hodnota výstupního vrcholu $y_i = a(\sum_j x_j w_{ij} + b_i)$, kde a je aktivační funkce

Se skrytou vrstvou

- Navíc uvažuji skrytou vrstvu *h* s aktivační funkcí *f*
- $h = f(x^T W^{(h)} + b^{(h)})$
- $y = a(h^T W^{(y)} + b^{(y)})$

Aktivační funkce výstupní vrstvy

- Lineární regrese identita nebo exp(x) pro Posionovksou regresi
- Binární klasifikace sigmoid $\sigma(x)$
- Klasifikace do více tříd softmax(x)

Aktivační funkce skryté vrstvy

- Žádná pak skrytá vrstva nepomůže, model zůstane pořád stejný (zachová se linearita)
- tanh(x) symetrický sigmoid
- ReLU(x) = max(0, x) používá se dnes

Algoritmus trénovaní MLP pomocí SGD

- Vstup: $X^{N imes D}, t^N$, learing rate $lpha \in \mathbb{R}^+$
- ullet w reprezentuje jak váhy W, tak bias b
- Kroky:
  - $\circ$ Inicializace w

- lacksquare Váhy nastavím náhodně z $\left\langle -1/\sqrt{M};1/\sqrt{M}
  ight
  angle$, kde M je velikost vrstvy
- Biasy nastavím na 0
- Dokud jsem nezkonvergoval

•
$$g \leftarrow \frac{1}{b} \sum_{i}^{b} \nabla_{w} - \log \left(P(t_{i}|x_{i}, w) \right)$$
 • $w \leftarrow w - \alpha g$

•
$$w \leftarrow w - \alpha g$$

Universal approximation theorem

Buď $\phi(x):\mathbb{R} o\mathbb{R}$ rostoucí, spojitá a omezená. Pak $orall \epsilon>0$ a spojitou funkci $f:raket{0,1}^D o\mathbb{R}$ existuje $H \in \mathbb{N}, v \in \mathbb{R}^H, b \in \mathbb{R}^H, W \in \mathbb{R}^{D imes H}$, že pro funkci $F(x) = v^T \phi(x^T W + b)$ platí $\forall x \in \left<0,1\right>^D: \left|F(x)-f(x)
ight|<\epsilon.$

K-nearest neigbors

- Výsledek určí podle "nejbližších" známých prvků v trénovací množině
- Jednoduchý, ale často efektivní algoritmus jako pro klasifikaci, tak pro regresi
- V algoritmu v podstatě není trénovací fáze, vše probíhá až při predikci
- Hyperparametry
  - o k hledaný počet sousedů
  - $\circ \;\;$ **metrika** jak najít nejbližší sousedy (obvykle L_p norma, kde $\left\| d(x,y) = \left\| x - y
    ight\|_p = \sqrt[p]{\sum_i \left| x_i
    ight|^p}$)
  - váhy
    - Uniformní všech k sousedů má stejnou váhu
    - Inversní $\frac{1}{d(x,y)}$
- ullet Výsledek $t=\sum_i^k rac{w_i}{\sum_i^k w_i} t_i$

Kernel metody

Kernel lineární regrese (SGD)

- Cíl: zrychlení SGD (i lineární regrese) pro data, kde potřebujeme polynomial features
- ullet Vyjádřím w jako lineární kombinaci vstupních vektorů s polynomial features

$$\circ \ \ w = \sum_i eta_i \phi(x_i)$$
 , kde $\phi: \mathbb{R}^D o \mathbb{R}^{D^p}$

Upravím SGD update

$$\begin{array}{l} \circ \ \ w \leftarrow w - \frac{\alpha}{b} \sum_{i}^{b} (\phi(x_i)^T w - t_i) \phi(x_i) \leftarrow \sum_{i}^{b} (\beta_i - [i \in b] \frac{\alpha}{b} (\phi(x_i)^T w - t_i)) \phi(x_i) \\ \circ \ \ \text{Tedy pro } i \in \{1, \dots, b\} \text{ se upravi } \beta_i = \beta_i - \frac{\alpha}{b} (\sum_{j}^{n} (\beta_j \phi(x_i)^T \phi(x_j)) - t_i) \end{array}$$

Algoritmus

- Vstup: $X^{N \times D}$, t^N , learing rate $\alpha \in \mathbb{R}^+$
- Kroky:

$$\circ \beta_i = 0$$

$$\circ \ K_{ij} = \phi(x_i)^T \phi(x_j)$$

Dokud jsem nezkonvergoval:

- lacksquare Tedy pro $i\in\{1,\ldots,b\}$ se upraví $eta_i=eta_i-rac{lpha}{b}(\sum_j^n(eta_jK_{ij})-t_i)$
- Predikce: $y(z) = \phi(z)^T w = \sum_i \beta_i \phi(z)^T \phi(x_i)$
- Bias: průměr přes trénovací data

Kernel trick

• $\phi(x)^T \phi(y) = 1 + x^T y + (x^T y)^2 + \dots + (x^T y)^p$

Kernely

- Polynomiální kernel stupně alespoň $d K(x,y) = (\gamma x^T y)^d$
- Polynomiální kernel stupně alespoň $d\,K(x,y)=(\gamma x^Ty+1)^d$
- Gaussian radial basis kernel (RBF) $K(x,y) = e^{-\gamma \|x-y\|^2}$
  - o Odpovídá "nekonečným" polynomial features

SVN

- Support vector machine
- Cílem je při binární klasifikaci najít takovou dělící nadrovinu, která je maximálně vzdálená od obou skupin (maximum margin)
  - Vzdáleností rozumíme normu rozdílu prvku skupiny a jeho projekce na dělící nadrovinu
     thceme ji maximalizovat pro obě skupiny
- Vzdálenost bodu od dělící nadroviny $r=rac{|y(x_i)|}{||x_i||}$
  - $\circ$ Chceme tedy $rg \max_{w,b} rac{1}{\| w \|} \min_i [t_i(\phi(x_i)^T w + b)]$ za předpokladu $rac{|y(x_i)|}{\| w \|} = rac{t_i y(x_i)}{\| w \|}$, což platí, pokud jsou všechny vzorky správně klasifikovány
- Protože model je invariantní k násobení w,b, můžu předpokládat, že nejbližší bod dělící nadroviny bude splňovat $t_iy(x_i)=1$
  - $\circ~$ S předpokladem $t_i y(x_i) \geq 1$ můžu upravit $rg \min_{w,b} rac{1}{2} \mid\mid w \mid\mid ^2$
    - Použiju větu o Lagrangeových multiplikátorech
- K řešení SVM se obvykle používá SMO (Sequential Minimal Optimization) agoritmus

Coordinate descent agloritmus

- Cheeme řešit $\arg\min_{w} L(w_1,\ldots,w_D)$
- Kroky
  - Dokud jsem nezkonvergoval
    - $\forall i \in \{1,\ldots,D\}$ nastav $w_i \leftarrow \arg\min_{w_i} L(w_1,\ldots,w_D)$

SMO algoritmus

• https://en.wikipedia.org/wiki/Sequential minimal optimization

Strojové zpracování textu

- Term slovo, obecně sekvence znaků
- Obvykle máme featuru pro každý term. Její hodnotu lze reprezentovat různě.
  - o Binárně 1/0, zda se term v dokumentu vyskytuje

- $\circ$ Frekvence (TF) $TF(t,d) = rac{|\{t:t\in d\}|}{|d|}$
- $\circ$ Inverse document frequency (IDF) $IDF(t) = \log rac{\# \ docs}{\# \ docs \ containing \ t} = I(P(t \in d))$
  - Vyjadřuje, jak "unikátní" slovo je
    - Například "a" bude téměř v každém a často, zatímco "mastodont" je unikátnější
- $\circ$ Nejčastěji se používá **TF-IDF** $= TF \cdot IDF$

TD-IDF

• Podmíněná entropie

$$H(Y|X) = \mathbb{E}_{x,y}[I(y|x)] == \mathbb{E}_{x,y}[-\log P(y|x)] \sum_{x,y} P(x,y)P(y|x)$$

- ullet Pak $I(x,y)=H(Y)-H(Y|X)=\mathbb{E}_{x,y}[rac{P(x,y)}{P(x)P(y)}]$ je mutal information
  - $\circ\;$ Je symetrická H(Y)-H(Y|X)=H(X)-H(X|Y)
  - $\circ\;$ Je nezáporná $I(X,Y)\geq 0$
  - o Pokud jsou X,Y jsou stejné (tj. náhodné veličiny jsou nezávislé P(X,Y)=P(X)P(Y)), pak je nulová
- Odvození TD-IDF z mutal information
  - $\circ$ Buď D množina dokumentů velikost N a T množina termů. Dokumenty vybírám uniformě.
  - $\circ \ \ \mathsf{Pak}\ P(d) = 1/N\ \mathsf{a}\ I(d) = H(d) = \log N$
  - $P(d|t) = 1/|\{d \in D : t \in d\}|$ a $I(D|T = t) = \log|\{d \in D : t \in d\}|$
  - $\circ \ \ I(d) I(d|t) = H(D) H(D|T=t) = \log \frac{N}{|\{d \in D: t \in d\}|} = IDF(t)$
    - Aneb kolik self-ifnormation se dozvím o dokumentu, když v něm je nějaký term relevance mezi dokumentem a termem

Bayesovská pravděpodobnost

- Pravděpodobnost uvažuje jako míru nejistoty
- $P(B|A) = \frac{P(A|B)P(A)}{P(B)}$
- Vsuvka: Franta je spořádaný a klidný člověk, která má rád pořádek. Je spíš knihovník, nebo farmář?
  - Ačkoliv popis sedí spíš na knihovníka, musíme uvážit, že farmářů je zhruba 30krát více
- $p(w|X) \propto p(X|w) \cdot p(w)$, kde:
  - $\circ p(w|X)$ posterior
  - $\circ p(X|w)$ likelihood
  - $\circ p(w)$ prior
- Pak Maximum a posterior $w_{MAP} = rg \max_{w} p(w|X) = rg \max_{w} p(X|w) p(w)$